

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következésként 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A bátor ferdítő.

Arad, november 24.

Régen készült rá, 160 tagu deputációval adatta át magának az erőszak- és hamisításokkal átluggatott mandátumot, mely komédiának alkalmul kellett szolgálna arra, hogy a „hires” pártvezér — mint életében annyiszor, sőt mindig tette, ismét arczul törülje párszor az igazságot. Sőt a legújabb esetben annyira fölülmulta önmagát Apponyi Albert gróf, mert ő róla szól az ének, hogy komolyan kérdésbe jöhet, valjon az a példátlanul bátor és nagyképu hazudozás, melyet a jászberényi küldöttség előtt most vasárnap véghezvitt, nem e a nagyzás hóbortja által megtámadott agynak hagyományos fantáziája inkább, semmint öntudatos célzatossággal kieszelt valótlanosság? Nem állana egyedül Apponyi esete ha így volna, mert hiszen nyilvánvaló, hogy elvtársán és barátján, Ugron Gábor bukott népvézéren és a legújabb magyar „maffia” főnökén az elmehábor jelei kétségtelentül konstatálhatók.

Mert miként lehessen másként megmagyarázni, hogy Apponyi a mandátuma átvételkor mondott beszédében a nemzeti közvélemény azon irányát, mely az egyházpolitikai reformok megalkotására vezetett, kozmopolitasságnak nevezte, míg magát és pártját a magyar nemzeti eszmék letéteményeseivé tette meg, kiknek politikájához a nemzet előbb-utóbb vissza fog térni?

Tehát azok, kik a magyar törvényhozás függetlenségét Róma és Bécs, a g-

liárdi és Kálnoky befolyása ellen megvédelmezték, kik a magyar polgárt a bölcsőtől a sírig a magyar állam nemzeti nyelvü nyilvántartása és joghatósága alá helyezték és kiszorították az idegen nyelvü anyakönyveket a közhitelességü okiratok sorából, kik lehetővé tették, hogy a nemzettest az ő felekezeti tagoltságából egygyé forrjon — ezek kozmopoliták; ellenben ők, a kik e reformok ellen küzdöttek, a kik a római ultramontánok- és bécsi reakciónáriusokkal a valódi nemzeti aspirációk ellen ösze esküdtek, a kik a magyar nemzeti törekvések nyilt ellenségeit védelmökbe vették, ők képviselik a magyar történelmi fejlődés logikáját.

Annaira mint az ugynevezett nemzeti párt vezérének nagyzású hóbortja, hogy a magyar közvélemény szabadelvü irányát azért, mert őt az ő hazafiatlan és sötét utján nem követte, a beraczió nák minősítette: Beismeri, hogy a nemzeti közvélemény némely tényezőjében megingott pártja iránt a bizodalom, de ez nem tántorít el az uttól, a melyen a nemzetet (szórol szóra így mondta) vezetői a karomé Nézd csak, a modern Donkizot megtette magát a nemzet vezérének, ő, a muszkavezetők és jezsuiták neveltje, a ki közel harmincz éves politikai pályáján nem tud egyéb eredményt felmutatni, mint hogy lejáratta végkép a konzervatív eszmét és pártot, melynek magát szintén vezéreül tolt fel, s most egy megfelezett, szintelen, elvtelen és hitelvestett csapat élén fogadkozik, hogy a nemzetet

annak érzülete ellen is arra fogja vezetni, amerre ő akarja.

Ha mindezek fölött még azt is regisztráljuk, hogy Apponyi az ő politikáját úgy jellemezte, mint a melynek feladata a „Deák politikájának megvalósítása és érvényesítése”, akkor fölmentettük magunkat annak köteleseztge alól, hogy bővebben bizonyitgassuk, miszerint a „nemzet vezére” vagy maniakus hazudozó, — vagy egy kicsit meg van háborodva.

Korvény a jászberényi választás ellen. A jászberényi szabadelvü párt, amint Jászberényből jelentik, eleget fog tenni Apponyi Albert gróf vasárnapi beszédében formulázott „követelés”-ének, hogy a mandátumát korvénynyel támadják meg. Már el is készült a petíció s a legközelebbi napokban be fogják nyújtani a képviselőház korrelnökségébe. Egyik fő érve, melyet hitelen bizonylatokkal támogatnak, az, hogy tise a négy halottat is leszavastattak Apponyi Albert grófra.

Az országgyűlési szabadelvü párt a hó 26-án, csütörtökön, tartja első értekezletét, amely alkalommal az elnökség üdvözlölni fogja a pártnak régi és új tagjait. Az értekezlet ki fogja jelölni a képviselőház tisztviselői karába a párt kebeléből választandó tagokat. A ház elnökének Szilágyi Dezsőt, alelnököknek Berzeviczy Albertet és Láng Lajost, a ház jegyzőinek Eszperháty Kálmán grótot, Molnár Antált, Josipovich Gésát, Lehoczky Vilmost és Teleki Sándor grótot, hásnagynak Csávossy Bélát fogja az értekezlet kijelölni.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Ének a halálról.

(Hangulatok Thorma János képénél.)

Arad, 1896. november 24. — Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —

Írta: Székely Zsigmond.

Félek a haláltól, nagyon félek. Békés, nyugodt lépekkel rovgatom az élet pöczögős útját napokon, hónapokon által a perozról-perozre est az utaz-nézem és nem jut eszembe kutatnom, mi vár a végén. De olykor, esőbe fuló, süvöltő szeles ősz évadján, végigborzong a testemen az elmúlástól való iszonyu rettegés és látom, tisztán látom, hogy rövid időn vége mindennek.

Es félek a haláltól, nagyon félek. Fiatal vagyok, ép vagyok, sem szerzett, sem öröklött betegség osiraja nincs bennem, s ha igaz volna is a fázó félelem napjaiban leszűrt filozófia, hogy az élet pusztá vergődés a halál felé, akkor sincs miért rettegnem: hosszú ut állhat még előttem. Es mégis a hogy a hideg ősi eső verdesi ablakomat, s nézem az egymás nyomán fonállá szövdődő, hulló csöppeket, ezek a fonalak megkötnek nem hagynak menekülni, nedves hidegségük átjárja testemet és lázas remegéssel érzem, hogy fogy a testem melege perozról-perozre és félek ettől a hidegtől nagyon félek.

Kétszer már kinyújtotta utánom csontos karját a halál. Egyszer, kis gyerekek koromban

a vízbe esett, mély vízbe, tutajok alá, s iszonyodom azóta a gyilkos mély vizektől ma is. Fojtogató öleléséből kiszakítottak, hasa vittek de ő nem hagyott menekülni. Eljött utánam, kileste az ágyamat, s míg remegve akartam visszaszerezni az élet meleget, melyet esőjka kiszitt belőlem a víz mélyén, odaállott ágyam mellé, láthatatlan vizes kezével megfogott és fáztam, és reszkettem a meleg párnák közt nyár közepén és nem tudtam szólni, nem tudtam mozdulni nem tudtam elűzni a rémet. Egyszerre azután valami puha melegség simított végig verejtékes homlokomon, s mintha leemelte volna arcomról a fojtogató kezét, szemem felnyiltak, ajkamon kifakadt a fuldokló rettegés jajszava. Astán elmúlt minden. Kékszemű, szép fehér szakállu öreg ur állott ágyam előtt és biztatott, ne féljek, elmúlt a baj. Es én hittem neki és éreztem, elmúlt a baj csakugyan.

Pedig nem múlt el, s nem mulik el soha. Gyerek agyammal a földre leszállott istennek képzeltem azt: a biztató, meleg tekintetű, szép öreget, a ki keze simításával megmentett; pedig hát ember volt ő is, s hogy hozam férhessen, őt tette sirba előbb a gyilkos ellenség.

Es most vége. Egyedül állok, nincs védelmezőm ellene. Megállok olykor egy-egy koporsó előtt, elnézem a benne nyugovót, a ki tegnap még élt, küzdött szenvedett és keresem a megnyugvást a pihenés gondolatában. Es megnyugvás helyett fájó hideg

csap a szívem felé, agyamból kivész minden gondolat, s csak az a kegyetlen mondas ug benne, mint a vészharang: hodie tibi, cras mihi, ma neked holnap — nekem.

Es félek a haláltól, nagyon félek.

Azt mondják, nem mindenki retteg így tőle. Mondják, voltak sokan, a kik vigan mentek eléje, s szemébe kacagtak és mondják, meghaltak ezren és ezren örömmel, lelkesevve, pedig élhettek volna vigan, boldogan, ezer öröm között; meghaltak iljan, teli életkedvvel és erővel, meghaltak, mégis boldog mosolyival ajkukon. Meghaltak, mondják, egy — eszméért.

Egy eszméért, a milyen a szabadság, a haza.

Az eszme, a gondolat az a nagy, dicső valami a mi széppé teszi az életet, s megnyugtató az elmúlás perczében! Haza szabadság! — eszmék melyekért élni édes, meghalni boldogság.

S ködös ősz évadján égő aggyal, remegő szívvel kerestem egyre asokat a helyeket, a hol ez a megnyugvás rászálhat az én lelkemre is, kerestem az emlékezést a múltakról, kerestem, kutattam és átéltem a múltak rémséges napjait, a mikor a vérnek áradata ömlött a harozmezőn és a verpadon a hazáért, a szabadságért. Napokon s hónapokon által éltam a hősök és vértanunk közt, lelkem belemerült az ő világukba, s hogy megértettem

A liberális párt győzelme Jászberényben. Jászberényből jelentik, hogy vasárnap a polgárság nagy érdeklődése mellett történt meg egy megyebizottsági tagválasztás. A két hatalmas politikai párt ismét szemben állott egymással. A liberálisok a volt választási elnököt Almásy László drt jelölték, míg a nemzeti párt jelöltje, a volt választási elnök, Tarnay Sándor volt. Dacsára a nemzeti párt rendkívüli erőlködésének, a küzdelem a liberális párt győzelmével végződött. Délután 4 órakor hirdette ki az elnök az eredményt, hogy Almásy László drt nagy többséggel megválasztották; ellenjelöltje a szavazás folyamata alatt visszalépett.

Az országgyűlés ünnepélyes megnyitása.

— Szertartás. —

A magyar országgyűlésnek november 23-án déli 12 órakor, trónbeszéddel leendő ünnepélyes megnyitására a következő programot adták ki:

Az ezen ünnepély megtartására kijelölt napon, a kitűzött óra előtt a magyar országgyűlés mindkét házának tagjai a budapesti királyi vár nagytermében s ez után, amennyiben a várkápolna térfogata engedi, s utóbbiban is megjelennek és a szent-lélek-misében részt vesznek.

O császári és apostoli királyi felsége az említett szent misére nyilvános kíséret nélkül a várkápolna oratoriumába megyen, mely alatt a püspök az apostoli keresettel állani fog.

A nagymise után ő felsége termeibe visszatérve — ott időszend, míg az egyházi méltóságok átöltözködnek és in longis az udvari kápolnából a felső terembe érkestek, hol is ez alatt a magyar országgyűlés mindkét házának tagjai a nagy teremben, az ő Felső-gének közvetlen kíséretére hivatott zászlósrak és testőrkapitányok, a hercegprímás, a magy. kir. miniszterek, a többi zászlósurak és a püspök a kettős keresettel a kihallgatási teremben (a felső várnegyszög oldalán) összegyűltek.

Mihelyt minden rendben van, a magyar királyi főudvarmester jelentést tesz ő Felső-gének, mire ő Felső-gé a következő kísérettel a belső termekből a nagy terembe vonulni méltóztatik és pedig:

Egy kamara-irnok,
a zászlós urak (párosan),
a hercegprímás,

a magyar királyi miniszterek,
a magyar királyi főudvarmester a pálozával,

a magyar királyi főlovászmester, a kivont királyi karddal s jobbról mellette a püspök a keresettel.

Ő császári és apostoli királyi felsége nek oldali és mögöttei kíséretét képezik: a magyar királyi főkamrás, a magyar királyi testőrkapitány és ő felsége főhadsegéde.

Ő császári és apostoli királyi felsége a terembe érve, a trónra lép, leül s kalpagját fölterzi. Kisérete a kijelölt állásokat a trón oldalán foglalja el.

Most beszédet mond ő felsége az országgyűlés tagjaihoz, melynek végeztével ő Felső-gé a trónról fölkel, kalpagját leveszi s az előbb megjelölt kísérettel a belső termekbe visszavonul.

A liga.

— november 24. —

„Hetten vagyunk uram, heten.“ Azaz csak ötven vannak az árvek. Ötven jutottak be a parlamentbe az Ugron-párt hívei közül. Ők azt mondják, kilenczven vannak. Mi azt szeretnők, hogy heten volnának, mint a gonoszok, de hát ki tehetné, — ha nem a választó nemzet — hogy bizony csak ötven vannak.

A vezér is a csatátér halottai közt maradt. Ugy esett el Szatmáron, mint Zrínyi Miklós, háromszáz hőmőzi aranyat tett a zsebébe, magára aggatta legdrágább ékszereit.

De a halál neki nem nyugalom. Abban a boldog képzelődésben van, hogy él halála után.

Neve, hirt, azt hitte hadi zászló. Azt gondolta, hogy a nemzet szívében mindjárt Rakóczy Ferencz és Bocskay után következik. Mert Kossuth Lajos neki „vén lutheránus“ volt. Hát még a fia, Ferencz!

Szertelen önéretét mi sem jellemi jobban mint az, hogy „Ugron-párt“ osime alatt mert belemenni a választási küzdelembe.

Ki az az Ugron? a magyar nép ezt kérdezte fűtől-fűtől. Az a ki már egyszer „betanított“ a delegációba? Az, a ki a szabadelvű haladás ügyét elárulta? Az, a ki a peronon felejtette kuruchagyományait? Vagy az, a ki megtelekezett a nemzeti nyelv felségjogáról, mikor beállott nagy sztratégának, a Reichs-Kriegs-Ministerhez intézett alázatos kérvényében?

A magyar nemzetnek — valjuk meg őszintén — az Ugron név nem imponált. Az elveivel meg nem volt tisztában. Hogyan? A független Magyarország hőse, Róma lánczeit tenné nemzeté nyakába? Ez érthetetlen dolog.

Az Ugron-párt tönkrement, mert a vezér népszerűtlen a neve alatt ment tüközethe. Ezt belátták mindnyájan s most, első értekez-

letükön, — Polonyi felszólalása után — elhatározták, hogy az „Ugron-pártja“ nevet ünnepélyesen elvetik. Elvetik, mint egy borsóttól megtépett menyasszonyfátyolt. Sic transit gloria mundi.

Ugronék kevesen vannak az igaz, de a néptelen klub falain tükrök vannak elhelyezve, mint az Andrássy-uti Piasztikonban. S így az öt ember egész sokadalomnak látszik. Ugronék tükröi különben nem csak sokszorosítanak de a távollevők alakjai is meglátszanak bennük. Így esett meg hogy az első ülésről kiadott értesítésbe olyanok neve is belekerült a jelen voltak diszes társaságába, a kik Budapesttől távol voltak, vagy a kik nem is tartoznak a függetlenségi eszme koronázatlan királyának feltétlen bámulói közé.

Az „ötök tanácsa“ tehát tanácskozásokat folytat. Megalakították a világ legkülönösebb parlamenti pártját: azt a pártot, a melynek tagjai nem ülnek a parlamentben.

Magát e párt, — ultramontán emlékeire való tekintettel — ligává kívánja szervezni a párisiak ligájának mintája szerint, a mely néhány száz évvel szelött, a Szent-Bertalan éjszaka véres borsalmait idéste elő.

Az Ugronék ligája azonban ártatlan szövetkezet. Az öt filières könyöradományokra való tekintettel, országos filieregyesületnek lehet vezetni. Hivatalos neve különben: „negyvennyolczas szövetség.“ A mitől azt következtetik, hogy a párt címéből a „függetlenség“ jelsőt egyszerűen kifelejtették.

Czélja: „Magyarország állami függetlenségének és önálló gazdasági életének kiküzdése.“

Ez a czélja a Kossuth vezérlete alatt álló függetlenségi és negyvennyolczas pártnak is, a mely a parlamentben számottevő tényszerű 150 tagból áll miert nem olvad hát az öt bus hazafi be ebbe a pártba?

Mert nem a politikai program teljessége a fő dolog előttük, hanem a személykérdés. Ők Ugront akarják megtenni a függetlenségi párt vezérének.

Ezért alkotnak országos szövetkezetet; ezért fordulnak gasdagnak és asegénynek áldozatkészségéhez; ezért tétetnek a szövetkezet tagjaival ördögös fogadalmat; ezért vezetik „aranykönyv“-be a jelentkező hívek nevét; ezért teszik el a tagok nevét tartalmazó sybilla-könyveket „az eljövendő nemzedékek tisztos halálának“ felbresztésére; ezért vinnék bele a politikai gyűlölség mérget az egész magyar közéletbe, sőt a társadalomba s a családi élet szentélyébe is.

Hogy nekik Ugron legyen a vezérük, nem más, ezért egymás tetejére raknak Peliont és Ossát s felgyújtják a világot, ha tehetnék.

az eszmét. a melyért vérük hullatásával, éltek feláldozásával is harcoltak, olykor egy-egy perozre átfutott én rajtam is az a mámoros láz, az a borzongató melegség, az a forró véráradat, a mely elkábítja az életösztönt, lekötli a vegetatív ösztent, nemessé, nagygyá, erőssé teszi a kicsinyes, földműváró, gyenge lelket, s rabszolgájává teszi a gondolat, az eszme szenvedélyének.

Ezért a nemes mámorért, ezért a lelket megedző lázért kerestem gyakorta a multak véres emlékeit a sirbantok közt, a nagyok reliquiáinál, az emlékezésnek erőbe öntött és betűkbe rejtett lobogó lángjánál. Ezt a felcsapó lángot kerestem, ennek melegére vágytam most az esőtől ázott, hideg őszi napon, a hogy lelkemet megezte a szürke köd, a aggasztos félelemmel éretem, hogyan járja át a sűrű hálódó szövdődő párázat hidege remegő testemet. Es szorongó szívvel kerestem fel azt a képet, a mely apothozisa a halálnak, — annak a halálnak, a melyet könnyűvé, édessé tesz a gondolat, az eszme, a melynek véle áldozunk; erőre, melegségre vágyó lélekkel kerestem fel a Thorma János képét, hadd látom a megnyugvást, az erőt az elmúlásban, s a glóriát, mely a bakó köteléből is sugarszik a halálon át.

Egy sereg ifju embert találtam ott: egy köztőlök valamit felolvasott; magyarázatát az eseményeknek, magyarázatát annak a vásonnak, a melyre a hogy rápillantunk, mintha fátyolon át néznők a borszalmat jelenetet, Vajon mi az a fátyol, a könnyesepp köde, a mely szemünkbe szivárogo a döbbenés első pillanatában avagy az a fátyol, melyen át mi sokat, nagyon sokat nézünk a multból? Ezen a köd-

fátyolon át látom; ezen át hallom azt, a miről a kép beszél. Látom és hallom a mint az ítéletet felolvassák, hallom a kegyelmet kérő bakó szavát és újra látom és újra hallom a kegyetlen ítéletkést: „Istennél a kegyelem“. . . Es asután hurokká fonódik a kötél és. . . a szürke, hideg őszi ködön áttör egy csöppnyi napsugár, s a bűnös helyén a vértanu áll a bitó alatt s gyilkos kötél helyett a megdicőülés glóriája szakad rá.

Egy sarokba huzódva csak halgatom a kegyetlen napnak oly jól ismert történetét; tompan kong a gyózos teremben a felolvasó hangja, mint a koporsóra hulló rögök dübörgése. — Nincs irgalom, nincs kegyelem, nincs semmi, csak enyészet, csak pusztulás és romlás. Oklőbe szorul a kezem, a szívem megremeg, s mintha a rombolás ösztöne engem is megérintett volna. Űtni, vágni szeretnék, a mikor — hangos kacajt hallok, kacagást a vér mezején a bakó iszonyu munkája közben. . . Danjénich kacagja a halált, mely hasztalan farad, hiába gyilkol, mert a kinek életét akarja venni, életre kel ismét, a haza, a szabadság.

Es a hogy ez a büszke, gögös kacagás felver álmaiból, s a hősök hősenek erős lelkéből átszáll az én lelkemre is a halál megvetése valami ugy ösztönöz, hogy kacagva nézsek az előttem levő képre. Feltekintek. . . és akkor egyszerre megdermed bennem a kacagás, a mámor, az erő. A mankójára támaszkodó hős arozán ott látom még a megvető nevetés vonásait, még vissza cseng a hangja, — de előttem csak a pusztulás szomorú, sötét, reménytelen szürkesége van. A glória ott ragyog a bitó fölött és a csaták hősei mégis összetörve, kétségbeesett félelemtől kábultan, erő-

len hajolnak egymásra és reszketnek, félnek a haláltól.

Mert a halál, a kit szemtől-szembe várunk, biztos tudatával annak, hogy el fog jönni, s mi nem emelhetjük fel ellene kezünket iszonyu valami. Es az igazság, az őszinteség nagy ereje az esen a képen, a mikor a nagy hősök is bevalják a végső perc gyötrelmei között: h o m o s u m

Ember vagyok, törékeny, gyenge ember, a ki félek a haláltól, nagyon félek. Mert könnyű meghalni mosolyogva, bátran a csaták mezőjén, ellenséggel szemközt, megmámoreodva a küzdelem hevétől, a győzelem reményétől, a mikor csak azt érezzük, hogy a mi karunk erején fordul meg a haza, a szabadság sorsa. De várni a halált, várni remény nélkül, jözanon, a vér ittassága, az agy mámore nélkül iszonyu.

Es az igazság. Es az igazság szól a szabadság nagy dalosának viharos rhapsodiájából ez a gyöttrő félelem, ez az egy gondolat bántja őt, ágyban, párnák közt halni meg; ez az iszonyodás a jözan enyészettől szakítja ki lelkéből a sóhajt; ott eszem el én a harc mezején!

Es eunek az igazságnak művészi kifejezése az, a mi az én lelkemet teljes erővel ragadta ma meg Thorma János képénél. Erős öntudat, s nagy erő kell ahhoz, hogy a festő a haldokló marttyrokban is meglássa az embert s elvetvén a halál megvető bátorság és nyugalom sablonos hitét, a megdicsőülés glóriájával szemközt egymásra boruló összetört lelki férfiakat állítson a néző elé, férfiakat, a kiknek kétségbeeséstől dult vonásai hangosan kiáltják:

— H o m o s u m! Ember vagyok és félek a haláltól, nagyon félek.

Az utazó kereskedő-ügynökökről.

Arad, november 24.

A holnapután tartandó kamarai teljes ülésnek különös érdekességet kölcsönöz az, hogy Szebenvármegye (nem kamara) átiratát fogja tárgyalni, az utazó kereskedő ügynököknek az ismét eladással nem foglalkozó k házalásszerű felkeresésétől leendő eltiltásától.

Ezen nagyfontosságú indítvány erősen foglalkoztatja városunk kereskedőit s örömmel gondolnak arra, hogy azon lidéroznyomás alul, melyet eddig az utazó kereskedők gyakoroltak reájuk, tán némileg megszabadulnak.

Hogy milyen nagyfontosságú ez az átirat, azt fölöslegesen tartom indokolni, mert ennek teljes mértékben való kivitele biztosíthatja a vidéki kereskedelem válság alól való megmentését. Indokolásul csak azt az egyet hozom fel: hogy kereskedőink, kik telepük helyén adót és nagy bolt-bért fizetnek, személyzetük, családjuk van, azok az utazó kereskedők miatt nem tudják sem üzleti tökéjüket kamatoztatni, sem magukat, sem családjukat fenntartani. Ez csak azért van, mivel az utazó kereskedő betolakodik az egyes családok lakásába, lakásról-lakásra, hivatalról-hivatalra jár s a hol csak lehet, nem riad vissza az erőszaktól sem, csak hogy pár forintos megrendelést kapjon.

Ime, ez astán a helyi kereskedő kára, s ezért nem tud magának tisztességes megélhetést biztosítani, s azt várhatja, hogy egy-egy szikke, melyre biztos vevője szokott lenni, elmarad az utazó-kereskedő miatt.

Az utazó-kereskedő főnökének, vagy kicöke törzsfelelőse számára a piac — ami csak elméletben van és áll meg — vagy pedig, a mi igen gyakran megesik, a szög nem jó hírnek örvend és otthon üzleteket nem köthet, világgá bocsájt ekkor 2-3 utazót. Számítás jó, mert a vidék elég naiv felülni a fővárosi névnek. Imponál nekik, hogy Bécs vagy Budapest szállit, s erre alapítják egész erejüket. Örömmel üdvözljük Szebenvármegye közönségének átiratát, mely kezdeményezője volt annak, hogy az utazók eltiltassanak a magán emberek felkeresésétől azon czélból, hogy velük üzletet kössenek.

Nem mulaszthatom el az alkalmat, felhívni a figyelmet, hogy ne várjuk be azt az időpontot, míg törvényhozási uton szabályozzák az utazói intézményt, hanem addig is ne ülünk fel remmiféle csábos hirdetésnek, s az utazót, a ki lakásunkba betolakodik, utasítsuk ki, de minél energikusabban.

Kamaránktól pedig elvárjuk, hogy osztróttóki ülésén egyhangulag magáévá teszi az átiratot, s ugyanily értelemben való feliratot intéz az országgyűléshez.

RÉVÉSZ SÁMUEL.

Egy válópör adatai

— Indiokrét história. —

Minden válópörnek vannak előzményei. Hátrányai ritkábban, de előzményei mindig. Mivel pedig X. ur tegnap délelőtt válókeresetet nyújtott be a felesége ellen a törvényszéknél, szükségképpen ennek a meginduló válópörnek is vannak előzményei, amelyeket, szerény itéletünkkel elég érdekesnek tartunk arra, hogy a közönségnek e helyen indiokrétan elmondjunk.

X. ur üzletember és sokat és soká dolgozott. A sok munka elvette a kedélyességét és mosgónyosságát, s pedig azt a fiatal leányt, akit Ilonának hívtak és aki éppen a házassága napján lett husz éves. X. ur az esküvő után is sokat járt az üzletébe, aminek következménye az lón, hogy Ilona asszony odahaza egymagában unatkozott. A nők egyáltalában nem szeretnek unatkosni. Y. ur volt az, akire Ilona asszony választása esett és aki egy szép nyári naptól kezdve buagon gondoskodott arról, hogy a szép asszony ne unatkoskék egymagában.

A férj, aki csupa szem és fül volt, ha a nejeről volt szó, csodálatos képen mitsem vett észre ebből. Y. ur ugyanis csodálatosképen éppen olyankor érkezett mindig Ilona asszonyhoz, amikor X. ur távol járt. Persze azt nem tudhatta a férj, hogy Y. urnak hűségese tudára adja valaki, valahányszor szabad az ut. Es a hűséges híradó pedig a telefon volt. X. ur privátlakásában ugyanis volt telefon s Ilona asszony délelőttönként konferált Y. urral. Y. urat és X.-né asszonyt már ismerte az egész telefon központ. Zenóbia kisasszony jött akart nékik és sohasem váratta őket soká, megcsinálta rögtön az összeköttetést és várni hagyott másokatt.

Már ebből is sejthető, hogy aki ily figyelmes más ember szerelmé iránt, az maga is szerelmes. Es Zenóbia kisasszony tényleg szerelmes is volt. Hogy híbe, az mellékes, az azonban már nem mellékes, hogy egy napon Zenóbia kisasszony éppen akkor beszélt assal a valakivel, amikor mellette megcsendült az X.-né és Y. telefonja. Zenóbia kisasszony tudta ugyan már szokásból, hogy az ő dolguk sietős, de hát ember volt ő is és így úgy ítélte, hogy az ő dolga mégis csak előbbre való. Es az előbbre való dolog azonban eltartott több mint tíz percig, amely idő alatt a türelmetlen szerelmesek a megsikotdléasig csöngöttek. Amikor végre Zenóbia kisasszony ráért az Y. ur dolgával törődni, Y. ur nagyduhösen nem X.-né asszonyt, hanem a központi ellenőrt kérte, akinél is nyomban panaszt emelt Zenóbia kisasszony ellen. A kisasszony hanyagsága evidens volt és megbüntették őt öt forintok erejéig.

Eddig az előzmény első része. Es volt a szerelmesek idyllje, amelyet most megsavart Zenóbia kisasszony, aki bossut lihegett és fogadott. Ot forint sok pénz ám egy szegény telefonos kisasszonynak, no hiszen drágán fogja ezt megfizetni Y. ur, fogadkosott Zenóbia. Várt a kedvező alkalomra, amely nem is késett, de ellenben megjött egy szép napon.

Y. ur kérte X.-né asszonyt, Zenóbia Jasszokötötte őket.

— Jó reggelt én kis madárkám, — mondotta Y. ur.

— Jó reggelt én kicsi bolondom, — mondotta X.-né asszony.

Es így tovább, amint azt már az olvasó élénken elképzeli. Biztonság okáért kérjük, hogy minél élénkebben képszeljen.

Ugy egy jó fél óra mulva bucsuzni kezdtek. — Pá. Udvözlöm az öreget, — mondotta gunyosan Y. ur.

— Ne bántsd; — mondá Ilona asszony. — Hissen elvégre ő nekem a férjem.

— Cupp . . .

— Cupp . . .

— Gasember! Kigyó — hangzott e percsben a telefon.

— Szent isten! mi az? ki az? — kiáltották ijedten X.-né és Y. ur.

— Ki? En?

— Kicsoda én?

— Az öreg! A férj!

— Ah — ah — ah! — hallatszott a telefonon. X.-né elájult.

— Y. ur, folytatta a férj. — én, reménytem, tudni fogja köteleességét.

Y. ur tudta a köteleességét. De nem tudta, hogyan történhetett meg az, hogy a férj kihallgassa az ő beszédjüket. Egy órára rá azonban megtudta. Megszólalt a telefon csöngője.

— Halló, ki az? — kérdezte Y. ur.

— Halló! En vagyok Zenóbia.

— Maga az? Oh Zenóbia, ha tudná, hogy mi történt velem!

— Ha tudnám? Hissen az én művem az egész! En kötöttem önkhöz oda a férjet!

— Maga?

— En; es az én bosszam.

Esszel véget érnek a válópör előzményei. Es előzményeknek azonban következményei is lőnek. Es pedig:

1. Egy válókereset, amelyet X. ur adott be X.-né asszony ellen.

2. Egy végighasított orr, amely Y. ur tulajdona és amelyet az X. ur kardja hasított végig.

3. Egy följelentés, amelyet Zenóbia kisasszony ellen Y. ur adott be a telefonos központiál, azon a címen, hogy „hármaz összekapcsolás folytán lehetővé tette beszélgetésének egy harmadik személy általi illetéktelen kihallgatását, a mi őt tetemesen megkárosította.”

A morál pedig ebből a históriából: aki férjes asszonyokkal szokott telefonálni, az igyekezzék jó barátságban lenni a telefonos kisasszonyokkal.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órakor 774.8 milliméter, délután 2 órakor 774.2 milliméter. Nőmérők: reggel 7 órakor C° + 1.1, délután 2 órakor C° + 5.7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 8, délután 2 órakor DN. 8. Felhőzet: reggel borult, délután borult. Csapadék az aróbi: 24 órában: 1 milliméter.

IDÓJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: — November 25. —

Jelentékeny csapadék nélkül. — Fagypont körüli hőmérséklet.

HIREK.

Arad, november 25.

Vonatok indulása

ARADRÓL:	
Budapestre gyv. reg.	8.18
sv. du.	11.20
tv. du.	3.56
sv. este	9.35
Csabára (péntek) de.	12.—
Szolnokra vv. reg.	5.10
Tóváros sv. reg.	6.30
sv. du.	4.30
gyv. este	7.03
Soborsinra vv. du.	2.30
Temesvárra sv. reg.	6.30
sv. de.	11.35
vv. du.	5.—
Szegedre sv. reg.	4.45
sv. de.	3.46
vv. du.	4.10
N.-Halmágyra sv. reg.	6.35
vv. de.	11.55
sv. du.	4.50
M.-Hegyre vv. du.	2.30

Vonatok érkezése

ARADRA:	
Budapestről sv. reg.	8.05
sv. du.	3.55
gyv. este	6.52
Csabáról (péntek) reg.	7.—
Szolnokról tv. reg.	9.10
sv. este	3.47
Tóváros vv. reg.	6.54
gyv. reg.	3.03
tv. de.	10.50
sv. este	3.55
Radnáról tv. du.	3.12
Temesvárról vv. de.	10.43
sv. du.	8.44
sv. este	10.55
Szegedről sv. de.	3.45
sv. este	6.42
sv. éjjel	10.25
N.-Halmágyról sv. de.	8.03
vv. de.	11.06
sv. este	6.34
M.-Hegyről vv. du.	12.30

November 25. Kedd. Róm. kath. naptár: Katalin. — Protestáns naptár: Katalin. — Izraelita naptár: Könyörgés napja esőért. — Görög-keleti naptár (november 18.): Ar. János — A nap két 7 óra 22 percsor, nyugaszik 4 óra 12 percsor. — A hold két 9 óra 3 percsor, nyugaszik 11 óra 57 percsor.

November 25. Törvényhatósági tagválasztások a megyében.

November 26. A kereskedelmi- és iparkamara élése délután 5 órakor.

November 29. Köztörvényhatósági bizottsági tagválasztások a IV-ik kerületben.

December 1. A nagyhalmagy-brádi vasút ünnepélyes megnyitása.

Szabadságharuzi emléktárgyak országos mezesma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kőcsay-könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földalint.

— Hieronymi Károly, Aradváros országgyűlési képviselője, mint örömmel értesülünk, betegségéből teljesen felépült s így most már beválthatja azon ígérteit, hogy Aradra jön s pár napot töltsön városunk polgársága között. Mint értesülünk, ezen a héten el lesz foglalva a képviselőházban végbemenendő fontos teendőkn s így a jövő hétfolyamán érkezik Aradra. Valószínűleg december 4-én érkezik s a vasárnapot is körünkben tölti. Hieronymi érkezésének napját s itt tartózkodásának programját közelebb részletesen tudomásul hozzuk.

— A negyedik kerületi választás. Vasárnap lesz Aradváros IV-ik kerületében az érdekes küzdelem, hogy ki örökölje azt a két törvényhatósági bizottsági tagsági helyet, amely Böhm Lajos eltávozása és Jirasek Lajos elbunyta folytán üresedésben van. A szabadelvű párt végrehajtó bizottsága e helyek egyikére Abrai Lajos kereskedelmi akadémiai igazgatót jelölte, a ki érdemeinél, tudásánál fogva bizonyára méltó arra, hogy városunk köztörvényhatósági bizottságában helyet foglaljon. Abrai azonban a jelöltetéstől visszalépett. Pártunk végrehajtó bizottsága tegnap délután fél 6 órakor a jelölések tárgyában népes értekezletet tartott, a melyen nagy lelkesedéssel és egyhangu határozattal Révész Adolf arad-csanádi vasuti főfelügyelőt és Si-

ma y Istvánt, az érdemes tanügyi férfit jelölté. Mindkét jelölt előkelő helyet foglal el városunk társadalmában a kétségen kívül számos érdemmel bír arra, hogy a köztörvényhatósági bizottságba jusson. Meg vagyunk győződve, hogy a vasárnapi választás eredménye az ő javukra fog eldőlni.

— Az aradi vértanúk. Mai társzánk kapcsán újból is felhívjuk olvasóink figyelmét Thorma János szép képére, az Aradi vértanúkra, mely a polgári iskola dísztermében látható. Sokan megnézték már ezt a képet, egyesek úgy, mint testületek, s a tanulóifjúság csoportjai, de a kik még nem látták, nézzék meg azok is az október 6-iki gyászos nap emlékéért. Az elismerés mellett, a melylyel egy a művész remekének áldoznak, filléreikkel egyben az ereklyemuseum vagyónát gyarapítják, mert a művész a tiszta jövődelmet annak ajánlotta fel. A kép már csak igen rövid ideig marad Aradon, s ezután más városokban állítja ki a művész.

— A hadtestparancsok kitüntetése. Sándor szerb király br. Waldstatten tábornagya, hadtestparancsnok és temesvári vezénylő tábornoknak a Takovarend nagykeresztjét adományozta.

— Bizottsági tagválasztások a megyében. Nyolcz törvényhatósági bizottsági tagot választanak ma Arad megye következő választókerületei: Kis-Pereg, Román-Világos, Buttyin, Borossebes, Uj-Panát, Draucz, Székduvar és Tancs. Valamennyi kerületben egyhangú választásra van kilátás, legalább eddigi értesüléseinkben nincs szó élénkebb választási mozgalmakról. Eddigi tudósításunk kiegészítésül azt említi meg, hogy az uj-panáti kerületben nem Pálffy József a jelölt, — mint írtuk, de Orodý Nándor glogováci jegyző.

— Áthelyezés az aradi főreáliskolához. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Dergát Sándor nagybányai állami főgymnasiunai rendes tanárt, saját kérelmére, eddigi minőségében az aradi állami főreáliskolához helyezte át.

— Mese az aranyborjuról. A millenniumi emléktáblák leleplezési ünnepélyének egy sajnálatos mozzanatára figyelmeztet, minket lapunknak egy barátja. A Kossuth Lajos emléktábla előtt elhangzott beszédében ezt mondta ugyanis az ünnepi szónok szóval-szóra: „A kormánny rendezett az országnak egy tényleges ünnepélyt. — Kerületekről-kerületre felállította az aranyborjú bálványát, ünnepeltette, körültáncosoltatta azt hiveivel. — Mi az ilyen mulatságban nem vagyunk bünyösök.” — Megvalljuk a mi figyelmünket csakugyan elkerülte tegnap a beszédnek ez a passzusa, mert különben már tegnap tudósításunkban kifejezést adtunk volna afelett értezt megbotránkosásunknak, hogy a Kossuth asztaltársaság szónoka nem állította a mi közös ünnepünk kegyeletos komolyságát ilyen ellenzéki korteskifakadással megzavarni. Kossuth Lajos nagy hazánkfának az Atsél Péter-utozai házban töltött éjszakája — igénytelen nézetünk szerint — semmiféle összefüggésben nincsen a most lefolyt országgyűlési képviselő választásokkal, annál kevésbé a választási mozgalmak közepette annyit hangoztatott ellenzéki hazudozásokkal. Őszintén sajnáljuk ezt a kellemetlen incidenset, mert attól tartunk, hogy az ilyen eljárás gyöngíteni fogja a jövőben e város polgárainak nemzeties együttérzését s könnyen arra a feltevésre szolgálhat okul, hogy a Kossuth asztaltársaságnak csak arra jó ez, vagy az a nemzeti ünnep, — hogy alkalma legyen sárral megdobálni politikai ellenteleket. Eddig valamennyien egyetértettünk abban, hogy a nemzeti ünnep az nem a függetlenségi párt, de mindnyájunk közös ünnepe. És együtt is ünnepeltünk minden k o-

moly alkalomkor. A vasárnapi eset után óvatosabbak leszünk. Minket ugyan be nem ungrat többet a Kossuth asztaltársaság abba, hogy részt vegyünk olyan „nemzeti“ ünnepen, hol minket „Istent megtagadott, aranyborjú körül tánczó“ népnek nevezzenek csak azért, mert a választási oszák nem az ellenzék kedve szerint végeztek. Ha azt az emléktáblát „Arad polgársága“ helyezte annak a háznak falára, ám avassák is fel Arad polgársága nevében és a nemzeti kegyelet illendő kifejezéseivel, ne pedig kortesek szájába való gyanúsításokkal.

— A közép iskolai tanárok új rangsorozata. Mint Budapestről jó forrásból jelentik, a közép iskolai tanárok új rangsorozata már legközelebb meg fog jelenni. Ugyanez alkalommal a tárcza és tanulmány alap körében körülbelül ötven új előléptetés is lesz.

— Az öngyilkos huzártóhadnagy. Lapunk tegnapi számában hírt adtunk L a t i n o v i c s Károly honvédtábornagy öngyilkosságáról. Az esetre vonatkozólag még a következőkről értesültünk: Latinovics Aradrol eltávozván Szegeden állomásozott, hanem ez év szeptember elsején rendelték fel törzstisztitanfolyamra a fővárosba. Már évek előtt morfinista volt. A morfint egy régi betegsége ellen használta s az orvosok csak nagy bajjal tudták arról némileg leszoktatni. A fővárosba feleségével, született B o t t m e r Olga bárónővel jött föl. Eleinte az álló-ut 113. számú házban laktak, majd innenja tisztviselő telepre, a család utca 8. sz. házba költöztek. Latinovics tegnapelőtt délelőtt s délután egy társasággal Ocsán járt vadászni, innen bejött — az egyik verzió szerint — a Nemzeti színházba ment; egy másik verzió szerint egy pár barátjával elment mulatni s a mulatságból egy barátja kísérte haza. Alig hogy hazaért rosszulról panaszkodott, s rövid néhány peromulva meghalt. Mikor a sebeit kikutatták, egy kis áresüvegcsét találtak, melyben állítólag morfium volt. A vizsgálat állítólag kiterjeszkedik arra a körülményre is, hogy Latinovics főhadnagy honnan szerezte a morfint. Az esetet mint öngyilkosságot jelentették a rendőrségnek, valamint a honvédtérparancsnokságnak.

— A tisztviselők vasúti kedvezménye. Az állami és törvényhatósági tisztviselők az idén vasúti kedvezményben részesültek. A kedvezményt a kereskedelmi miniszter a jövő évre is megadta s a hivatalok most terjesztik föl a kedvezményre jogosultak névsorát, aroképeit s a jövő évre szóló igazolványok kiállítására végett.

— Biró Vilma lthton. Nem ugyan valami országos nevezetességgű személy: ez az asszony, de az aradi közönségnek nagyon is érdekében fekszik, hogy tudomásul vegye az ő hazatértét és — őrizkedjék tőle. Ez az asszony agyanis egy notorius tolvaj, ki ugyszólván életének legszebb korát a börtönben töltötte el. Nemrégiben ítéltetett el lopás miatt négy hónapi fogházra, melyet a lippai járásbíróság börtönében ki is állott. Erről az utjáról tért haza B i r ó Vilma s maris érezteti jelenlétét. A városban egyre-másra történnek lopások, melyek az asszony működésére engednek következtetni. Nem válogat ő tárgyban, értékes, vagy nem értékes, ő elloppja s bármily csekélységért értékesítven, azt elissza. A napokban L e s z k a y színházi direktorhoz állított be azzal, hogy ő operanékesnő s szerződnie akar. A direktor meggyőzővén őt, hogy énekesnő van itt elég, távozott, de emléktül magával vitte az irodahelyiség kulcsait. A kapitányi hivatal értesíti Arad város közönségét, hogy vigyázzon a lakásokra s a csavargó nőnek ne adjon át semmit, hanem értesítse azonnal a rendőrséget.

— A veszedelmes fűző. Falra bürsöt nény, vagy az asszonynak a „mider“ veszedelmes voltáról prédikálni, kárba vessett fáradság. Nincs az a serdtülő leány, vagy az a „javakorbeli“ asszony, aki elvitatni engedné azt a jogát, hogy halosontos békóba szorítsa természet, ekképp korrigálván a természet apró hibáit. Hiába minden tudományos tiltakozás és hiába az elrettentő példák sokasága. Az asszonyok ragaszkodása és hűsége

megtörhetetlen ha a fűzőjükről van szó. Most a londoni lapok adnak hírt a fűzők legújabb áldozatáról. Egy fiatal leány a társaskocsiba akart fel szállni éppen, amikor ajulás fogta el és kórházba kellett szállítani. Ott nemsokára meg is halt. A vizsgálat kiderítette, hogy a befűzés okozta halálát. Hogy „egészen kaross“ legyen, még alváskörben is vaspántokba szoritotta testét; valóságos páncsót rakott minden este magára. A belső orgánumok, főleg a máj és tüdő elvesztették természetes formájukat. A vizsgálobíró hivatalos jelentése szerint a halálok: „Lassu öngyilkosság kacsér-ság által“. A bíró felelősítette a sajtót, hogy „est az elrettentő példát hozták nyilvánosságra.“

— Adomány az ereklyemuseum palotájára. F i s c h e r Eliz urnó, az Arena tulajdonosnője, tegnap meglátogatván a szabadságharosi ereklyemuseumot, a museum palota-alapjávára 100 frtot adományozott, mit e helyen is köszönettel nyugtáz L e n d v a i Sándor pénztáros.

— Akasztás a nagyváradi várban. Nagyváradi tudósítónk írja, hogy tegnap a szürkületben halálos ítéletet hajtottak végre a nagyváradi várban. F e r e n o z i István közlegény volt a bűnös, aki egy bújársát megölté. A haditörvényesék a gyilkost halálra ítélte, mire az ő felségéhez folyamodott kegyelemért. A válasz azonban t a g a d ó volt s erre a bűnöst ma reggel kötél által kivégezték.

— A világosi vásár. A világosi országos vásárt, mint levelezőnk írja, e hó 23-án és 29-én tartják meg.

— Furcsa vendéglátás. M. Károly aradi lakos vendégeket hívott magához radnai uti lakásába. A vendégek el is jöttek s tegnapelőtt astán egy görbe napot csaptak bor, ének mellett. Az éjszaka vége felé közeledvén, a vendégek bucsot mondtak a házigazdának s távozni készültek. Felpattant erre a háziúr s megtiltotta nekik a távoztást. A ház asszonyának, M. édes anyjának azonban sikerült a vendégeket valahogy megszöktetni az ő tudta nélkül. De rájött erre a kiját-szott házigazda s szörnyű düh szállotta meg. Egy rozsdás kardot s furkóst ragadott a kesébe s asszal ment — a vendégeket keresni. A harmadik szomszédban, vélte őket feltalálni, be is rontott oda kikeit arccal s a gasdát felelőségre vonta. Mikor pedig az tiltakozott, hogy nála nincsenek, fenyegetni kezdte, hogy agyonveri, ha elő nem teremti a vendégeit. A rendőrség el került M. e tette miatt, szánja bánja bűnét s részegségében kéri az enyhítő körülményt tekintetbe venni. A kihágási bíró az ügyet magánlak megsértés és veszélyes fenyegetés címén a vizsgáló bírósághoz tette át.

— Fejbe ütötték. O s m á n Márton fakerti öreg ember a községi kocsmában iddógált, mikor egy előtte teljesen ismeretlen ember olomgolyós nádpálczával fejbe verte, úgy hogy menten ájultan terült el a földön. A suhanásra előkerült kocsmáros és szomszédok csak a földön fekvő embert találták ott vérző fejjel, az idegen megszökött. Haza viték, majd orvosért siettek, ki életre hozván a sérültet, az csak annyit mondott, hogy valaki fejbe verte, de hogy kicsoda, azt nem tudja. Halálos betegten fekszik az öreg most lakásán, az ismeretlen ellen pedig megindították a legszigorúbb nyomozást.

— Hirtelen halál. U n g u s t i n a i s József 36 éves olasz munkás valahonnan Triest tájáról került Lippára, hol mint munkás tartotta fenn magát. Tegnap — mint tudósítónk értesít — a Maroson át vezető hid közelében összeesett s rövid kinlódás után meghalt. Az oda hívott W a l t h i e r Adám dr. már csak a bekövetkezett halált konstatálhatta, melyet belső elvérzés okozott. Zsebében egy francia rőpiratot találtak a t ü d ő b a j g y ó g y i t á s á r ó l mely körülmény betegsége mivoltára enged következtetést.

— Megkerült aranyóra. D e u t s c h Sándor aradi fiatal ember, tartalékos tüzérhadnagy az ideai hadgyakorlatok alkalmával Lippa környékén elvesztette az aranyóráját. Annak idején jelentést tett a radnai főszolgabírói hivatalnál, de minden kutatás eredménytelen volt. Az elvesztett óra tegnap került napvilágra. Egy öreg oláh asszony: özvegy Sz i r b Jánosné szül. Olár Ilona találta meg, de nem ismervén értékét, a ládája b e tette s ott őrizte. Tegnap egy szomszédnéja látogatta meg, ki-

nek a csillogó tárgyat megmutatva, az felvilágosította, hogy az egy értékes arany óra, melyet azonnal a szolgabíróhoz kell vinnie. Az asszony azonnal fel is vitte a átadta a főszolgabírónak, ki a tulajdonost értesíti az értéktárgy átvételéről és az asszonynak adandó jutalom tekintetében.

— **Jótékonyzslu adomány.** dr. Remete F. Károly nemes svivének sugallatát követve, az idén is 10 frtot adományozott az aradi polgári fiúiskola szegény tanulóinak felsegélyezésére. A polgári fiúiskola igazgatója ez uton mond hálás köszönetet a nemes sviv adakozásnak.

— **Adományok.** Az israelita leányiskola szegény növendékei számára vevelt, de jó karban levő ruhaneműket küldtek: Lendvay Sándorné, Fekete Jakabné, Braun Lipótné, Donáth Simonné urnók, Lengyel testvérek 40 pár uj meleg félkestyűt. A nemes adakozók fogadják hálás köszönetünket. Az israelita leányiskola tan-testülete.

— **Adakozások a népkönyha javára.** Az elmúlt héten a következő emberbarátok emlékeztet meg a népkönyhárról és küldték be kegyes adományait: Elez Arminné urnó 5 kgr. köcs, 5 kgr. árpa, 5 kgr. rizskását, 5 kgr. lenosét, 5 kgr. osukrot. Vajda Lajosné urnó 1 szák krumplit, 2 szák zöldséget, vöröshagymát. Vajda Gyula urnó 1 szák babot, 1 szák burgonyát, 1 csomag lenosét, 4 csomag makaront; ösv. Purgly Jánosné urnó 4 kgr. füstölt húst. Silberberg Luísa urnó 1 szák krumplit, 10 kgr. babot, 10 kötes hagymát. Lengyel Tivadarné urnó 5 kgr. darát, 5 kgr. tarhonyát, 5 kgr. diót. Kaufmann Ignácné urnó (Pankota) 2 szák zöldséget; ösv. Löffler Mórné urnó 10 frtot. Vajda Istvánné urnó 5 frtot, Böhm Adolfné urnó 5 frtot, Kohán Józsefné urnó 5 frtot, Kovács Jakabné urnó 5 frtot. Spitzer Sarolta urnó 5 frtot. Midőn a nemeslelkű adakozóknak e helyen köszönetet mondunk, egyszerűs mind kérjük a többi kegyes emberbarátokat szives támogatásukért. A népkönyha bizottság nevében Neuman Füst Mária.

— **Jótékonyosság.** Az aradi szegény tanulóknak az elmúlt héten a következő jövevények voltak: Kintzig Ferenczné urnó egy szák burgonyát, egy véka babot, Vajda Jánosné urnó egy szák burgonyát, egy szák zöldséget, Silberberg Józsefné urnó 10 kilogr. babot, egy szák burgonyát és 10 koszorú vereshagymát, Kovács Jakabné urnó egy fél öl tűzifát voltak szivesek adományozni. Midőn a megnevezett jöszivű adományozóknak ez uton is hálás köszönetet mondok, tisztelettel ajánlom istápolóitjainkat a jó emberek pártfogásába. Hausszer Károlyné egyesületi elnök.

— **Rövid hírek.** Péterdon Bőcsői Józsefin hetven éves asszonyt egy építési állványról leesett kődarab agyonütötte. — Tekén József István gyógyszerész lakásába ismeretlen tettesek betörték és kétféle forintot elvitték. — Akallnál a Balatonból: egy harminc éves nő holttestét fogták ki. — Temesvárról sürgönyök: Egy zsebelyi parasztság, Geru Petru, megölte öccsét Jossimot, hogy vagyonát örökölhessen. A jömodu testvérgyilkos bevallotta szörnyű bűnét. — A nagybecskereki törvényszék négy óg ellen elrendelte a csődöt. Ezek a ógek: Banskberger és Pálmai, Josa Tosits Nagybecskereken, Koregyi Gyula Zichy-falván, Treiss Péter és János Pádrányban. — A krisztinai egyetem matematikai és természettudományi osztálya azt javasolta, hogy Nansen Frithjof részére külön állami tanséket létesítsenek. — Orsován a vasuti pályaudvarban egy 60 éves ismeretlen ember öngyilkosságot követett el. — Vereszkén Barán József görög keleti segédlelkész, mikor az istentisztelet után a templomból kilépett összeesett, és meghalt. — **Uj-Takodon** Antal Pál bányamunkás a bányában életveszélyesen megsérült. — Belgrádban az árvízkarosultak segélyezésére megindított gyűjtés igen csekély eredményt tud felmutatni. — **Basoot** francia mérnököt, a balia-karassai bányaművelet igazgatóját rablók megátámadták és megölték; a porta távirati uton elrendelte a rablók üldözését. — A szerb-bolgár kereskedelmi szerződést aláírták. — **Strikool** Hamburgban 2500 hajókirakodó munkás, kik az utonán csoportosulnak, de a rendet sehohsem zavarták meg. — **Az orosz-török** határon levő csapásokat az utóbbi időben jelentékenyen megerősítették.

HYMEN.

Zeller János, déznai uradalmi erdősz legnap délelőtt 11 órakor kötött polgári házassá-

got az aradi anyakönyvvezetői hivatalban Mádya Mátyás polgári iskolai tanár szépműveltségű leányával Nellivel. A fiatal párt nagy közönség várta a városház kistermében, hol Szondy Béla anyakönyvvezető adta össze őket az ország törvényei szerint. Innen a násznép a minoriták templomába hajtatott, hol Tajthy minorita lelkész áldotta meg a frigyet.

Sonnenfeld H. Andor dr. budapesti fiatal ügyvéd, ki Aradról származott oda, eljegyezte Pilsenben Löwy Vally kisaszonnyt.

GYÁSZROVAT.

† Petrovich Ferencz kanonok hétfőn szív-szélhűdésben meghalt. Es a halál eset Aradon is részvétet kelt, mert az elhunyt kanonok nyolcz évig volt a nagyvárad kerület középiskoláinak főigazgatója és e hivatalában finom modorával, tapintatos szigorúságával és alapos tudományosságával sok tisztelt szerzett magának. 1893-ban szélhűdés érte, azóta nővére nagy szeretettel ápolta a beteg kanonokot, kit még négyszer ért hűdés, mely erőt lassan fogyasztotta, míg most végleg kiszorult. Petrovich 1836-ban, Pécsen született, a hol atyja kereskedő volt. Mint főlezentelt pap a tanári pályán kezdett működni és 1881-ben lett Nagyváradon főigazgató. Nagyváradon általános a gyász a tisztelt férfitért, kinek temetése ma délelőtt lesz.

TANÜGY.

Tanítók ülése.

— Hogyan szereljék fel az iskolákat? —

Arad város iskolaszéke a múlt tanítási évben felhívta a tanügyi bizottságot, hogy állapítsa meg azon oktatási eszközöket, a melyek az elemi iskolai tanításnál mulhatatlanul szükségesek.

Millig József, iskola felügyelő az iskolaszéknek ezt a határozatát annak idején tanulmányozás végett kiadta valamennyi tanítótestületnek, melyek a lefolyt iskolai év alatt behatóan foglalkoztak a tanítás és felserelés eszközeinek megállapításával. Miután a munkálattal elkészültek, az iskolafelügyelő szükségesnek találta a tanügyi bizottság összehívását, hogy a betérjesztett jelentések alapján egységes megállapodás létesülhetne egyöntetű előterjesztés mehozzan az iskolaszék elé.

Az elnök az ülést megnyitva, Szilágyi György napirend előtt szót kér az iskola belételeire vonatkozó előterjesztésének megtételére. Előadja, hogy a mulasztások kimutatásánál az eljárás és felfogás nem ugyanazonos, ezek folytán kérdést intéz a bizottsághoz, hogy az évköszben betegség miatt mulasztott, de időközben elhalt vagy elköltözött növendékekről az év végén kimuttatásuk-e a mulasztás, vagy nem. A bizottság kimondja, hogy a mulasztások statisztikai kimutatásánál az évköszben kimaradt, vagy elhalt növendék figyelembe veendő.

Bonts Aurél iskolaszéki jegyző felolvassa az egyes testületek jelentéseit. A meglevő butorokhoz kér a bizottság esernyő-tartót.

A tanítási eszközökös szükségességek: I. osztályban fali olvasó táblák; ezek szerkesztésére Deme Károly felkértek, ellenkező esetben az I. osztályt vezető tanítók megbíratnak.

Záray betűszekrény; Stempfl szemléltető képek, továbbá a szükséges természetbeli tárgyak. Záray számológép. II. osztályba orosz-számológép, szemléltető képek, ásványok, természeti tárgyak, tekintettel az I. osztály felvett eszközökre. III. osztályban Arad város és megye térképe, természetbeli és természetrajzi képek az emlősök, madarak és növények képei a megyei ország- és vasutak hálózata, a róna, hegyes és mocsáros vidék képekben; ásványok, mértékek. IV. osztály Magyarország, Osztrák-magyar-monarchia, Europa, Azsia és Afrika térképe, tellurium, iránytű, természetbeli és történelmi képek; eszköz a törtek szemléltetéséhez, természetrajzi ábrák, rovar gyűjtemény, növény tengeri termények, hő- és légsúlymérő, domborné és homorné lenese stb. vegytani eszközök és szerek.

A bizottság a felolvasott jelentést elfogadja s annak az iskolaszékhez leendő betérjesztését elrendeli, egyuttal helyesli elnök azon nézetét, hogy egyelőre csak a legszükségesebb eszközök szerzessenek be.

Iskolaszéki ülés.

— Meghívó. —

Arad szab. kir. város községi iskolaszéke f. évi november hó 26-án a z a z csütörtökön délután 4 órakor a városház emeleti kis termében rendes havi ülését tartja, melyre a t. iskolaszéki tag urak eszenel meghivatnak.

A tanácskozás tárgyai:

1. Kelemen János egri lakos kérelme, Ignács nevű fiának az aradvárosi községi sikeknéma iskolába mérsekeit tandij fizetés mellett való főlvétele iránt.

2. L. Róth Amália aradi lakos okleveles óvónő jelentése, hogy az Aréna kertben levő magánóvodát átvette és kéri részére a 200 frt évi városi segélyt folyósítani.

3. A kiküldött bizottság javaslata, a községi elemi iskolák részére beszerzendő tárgyak és tanítási eszközök jegyzékének megállapítása és jóváhagyása iránt.

4. Az iskolafelügyelő jelentése az iskolamulasztásokról.

Aradon, 1896. nov. 24 én.

SALACZ GYULA s. k.,
kir. tanácsos, iskolaszéki elnök.

SZINHAZ ES IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Vigaszok, bohózat.
Csütörtök: Három Kázmér, bohózat.
Péntek: Létért való küsdélem, szimf. (előszór.)

Sombat: Brigitta, operette, (előszór.)
Vasárnap: Délután: Két hecsár és egy baka, népszimf. Este: Brigitta, operette (másodszor.)

* Két újdonság. A létért való küsdélem Daudet Alfons remek szimf. műve, pénteken kerül nálunk előszór szinre. — A főbb szerepekben játszanak Paulayné, Bácsné, Rónaszékiné, Horváth Paula, Fóthy Frida, Balla, Tompa, Báor, Rónaszéky, Iványi, Szendrey és Csatar. — Ezzel egyidejűleg készül az operette személyzet Brigitta ezimű francia operettére, mely szombaton kerül szinre. A főbb szereplők Rontai Boriska, Inkei Gizella, Csik Irén, Láng Etel, Nyáray, Rónaszéky, Hunyady, Iványi és Csatar.

* Be nem fejezett előadás. A szatmári színházban a mult este a Kornevilli herengokat adták szép számú közönség előtt. A darab előadása szerencsésen ment egészen a második felvonás végéig. A harmadik felvonás azonban egy váratlan akadály miatt elmaradt, mivel a nézőteret a szinpadtól elválasztó nagy vasfüggöny drót-kötele elszakadt s azon estén a függönyt több fölhuzni nem lehetett. A baj miatt a második felvonás után rendkívüli hosszú szünet állott be, ami a közönségnek föl is tünt, de okát nem tudta megmagyarázni. Végre hosszas várakozás után megnyit a vasfüggöny kis ajtaja s a rendező bocsánatkérések között tudomására hozta a közönségnek az elháríthatatlan akadályt, amely miatt az előadást nem lehet tovább folytatni. A közönség vegyes érzelmeikkel távozott a be nem fejezett előadásról.

* Csak párosan. Ugyancsak híre megy a debreceni esztnek. Már külföldön is irnak réla és a berlini „Börsen-Courier” ma érkezett száma is előződik azon, hogy a sujtó kritikák mily keposzá tették a „Csak párosan” ezimű bohózatot.

Ugyanerről az ügyről a következőket jelentik Debreczenből: Nincs dicőbb dolog a népszerűségű. A debreceni kritikusok annyit veszekedtek a Feydeau jóízű bohózatán, amelyet nagyon is paprikásnak találtak, a publikum pedig annyit mulatott rajta, hogy a „csak párosan” szálló igévé lett. Az egyik vendéglős pedig azt gondolta ki, hogy az étlapján most már csak párosan rostélyos is szerepel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Roboz József sajtópöre.

— Sajtó tudósítónktól. —

Nagyvárad, november 24.

Vledényi Károlyt, az „Alföld” volt szerkesztőjét másodszor idézte törvény elé Roboz József a vácsi siktetéma intézet mostani igazgatója azokért a sértésekért, melyeket lapjában ellene ok nélkül intézett. Az első alkalommal Vledényit fölmentették, de a kuria megsemmisítette az ítéletet, melyet az esküdtek most megjavítottak elítélvén a sértésekért a szerkesztőt, a kire a törvényszék 100 frt főbüntetést és 20 frt mellékbüntetést szabott, nem fizetés esetén pedig 24 napi fogságra ítélte el. Kötelezte továbbá a vádlottat a felmerült 500 frtnyi költségek fizetésére.

Ez az ítélet a tanuk vallomásának felel meg, melyekből kitűnt, hogy Roboz József aradi szereplésében a modor, a társadalmi simaság szempontjából lehetett kifogásolható, de jellemében semmi olyas sem volt, ami az „Alföld” akkori támadását igazolhatta volna.

Ast írja az egyik nagyváradai lap, hogy a tárgyalásnak érdekességét kölcsönözött az a körülmény, hogy a védelem elragadtatása hevében meglehetősen rágalomokkal illette a kormányt. Azzal vádolta ugyanis a kultuszminisztériumot, hogy protekcionának engedve egy végtelenül felelőségteljes állásra egy tehetségtelen embert állított.

Perse kiderült, hogy alaptalan ráfogás ez, mint amilyent még ezret halmoznak a kormányra.

A tanuk mind elősmerték Roboz József szakképességét, legtöbbször annyit jegyeztek meg; hogy:

— Egy kicsit „kellemetlen ember”, az bizonyos!

Sőt talán legjobban Somogyi Gyula kereskedelmi iskolai tanár jellemezte, írja a nagyváradai újság, a ki azt mondta róla:

— Roboz igen ideális ember, aki azt akarná, hogy mindenik olyan buzgó, odaadó volna, mint ő. E miatt perse sok összetűközése van embertársaival.

A tárgyalás részeleiből közöljük a következőket:

Vledényi Shan kebank Károlyt védi Simon Jenő aradi ügyvéd. A vádat miután Roboz József köztisztviselő, Buljovszky József dr. kir. ügyész emelte.

A tanuk közül első volt Institoris Kálmán aradi főjegyző, aki törekvő ambíziós és tisztességes embernek ismeri Roboz Józsefet. Szakismereteiről nincs közvetlen tudomása, de hallotta, hogy kitűnő ember. A Mandovszkyval lefolyt verekedéséről azt hallotta, hogy Mandovszky volt a támadó. Arról tud, hogy az iskolaszék Roboznak Aradról való távozását örvendtes tudomásul vette, ezt pedig annak tulajdonítja, hogy Roboz ügyei nagyon is gyakran fordultak meg az iskolaszék előtt.

Somogyi Gyula kereskedelmi iskolai tanár tisztességes embernek ismeri Robozt, de arról volt tudomása, hogy mások nem szerették. Nagyon sok benne az idealizmus, a mely minden féle ferde helyzetbe sodorta őt.

Székelly Salamon főreáliskolai tanár előadja, hogy Robozt szerették is, nem is. Ennek oka pedig az, hogy talán kissé túl önzetes volt.

Révész Nándor könyvkereskedő és akadémiai tanár nem tud rosszat Robozról, de valamit feltűnő jót sem. Abban a körben, melyben a tanu forog, szerették Robozt, a kiről tudja hogy volt valami afférje, melyet nem helyeselték; kitűnő szakembernek tartja.

Máday Mátyas tanár nem tud semmit sem Roboz erkölcsi életéről, szakértelmét nagyrabecsüli. Tudja, hogy az iskolaszékkel volt valami kellemetlenség és hogy az ismeretes utcai verekedés alkalmával Mandovszky támadta meg őt.

Szabó József tanítóképző igazgató ismeri Robozt, ki tanítványa volt. Kifogástalan, kitűnő szakembernek tartja; hallotta, hogy nehezkés természetű. A Mandovszkyval történt utcai verekedésről csak a lapok útján értesült.

Deosy Géza tanító képző tanár Roboz jellemét kifogástalannak, szakképzettségét kiválónak ismeri.

Nagy Sándor tanár tisztességes, önzetes embernek ismerte Robozt.

Salacz Gyula Arad város polgármestere tisztességes, buzgó tanítónak ismerte Roboz Józsefet. Vele szemben addig, míg nem lett közlési tanító zvarias, előzékeny volt. Később azonban más lett. Roboz egy ízben néhány napig engedélyt kért, hogy Kolozsvárra utazzék, a melyet ő nem adott meg neki. Roboz erre maga utazott el, elutazását bejelentvén az iskolaszéknek. Salacz ezt nem tudta és visszaérkezésekor kérdőre vonta Robozt, azután azonban értesülve a bejelentésről, bejelentésként tekintette a dolgot. Roboz azonban megtámadta őt egyik hírlapban, a mi az iskolaszéket és polgárságot elidegenítette tőle. Ennek következménye volt azután az is, hogy egyik iskolaszéki tag indítványára távozását örvendtes tudomásul vették.

A vádló és a védő beszédei után az esküdtszék a következő kép hozta meg határozatát.

1. Az inkrimináltok között van-e rágalmazás? 9 nem, 8 igen.

2. Menyiben ninosen rágalmazás, van-e benne becsületsértés? 12 igen.

3. Kiadta-e a vádlott az inkriminált közvéleményt? 12 igen.

4. Vétkes-e a vádlott a rágalmazásban? 10 nem, 2 igen.

5. Vétkes-e a becsületsértésben? 8 igen.

Erre a törvényszék a bevezetésül előadott ítéletet hozta.

§ Mondorlaci csendélet. Vig mulatorás, táncos, zene járt 1896. évi május 19-én Mondorlakon a Bender Regina téle kocsmában. Piros araszú leányok és duhajkedvű legények járták a táncosot a more osiguny muzsikája mellett. Csak két legény gabbasztott nagy busan a kemenzse mellett egy sarokbar. Nem izlett nekik a muzsika, a vig nótázás sehogy sem. Nem is háborgatta őket senki, tudták, mi bántja a lelküket: a császár katonái lettek mindaketten. Egyszerre felállt az egyik Bozán Nikoláj s odament a cigányhoz s lefogta a vonóját, hogy ne játszik tovább. Nem tetszett ez sehogy Kati Dimitriának s odament ő is, hogy húzza tovább az ebadtát, nem paranosol itt senki fia a nótának. Ebből verekedés támadt, mely alatt a tábor két félre szakadt. A Kati részén állott az ő atyafisága élén a testvérbátyjával: Kati Petruval; a Bozán gyerek mellett az ő barátjai s a másik besorozott: Ruzsán Floré. A haroz hevében a Bozán gyerek kést szegezett Kati Dimitriére mit látva bátyja Petru a sebéből előkapott pisztolyt rá sütötte s a hasát keresztül lötte. Erre a másik besorozott Ruzsán Floré rohant késsel a lövöldöző felé, mire az erre is rásütötte a revolvert s segycsontját lötte keresztül. A vér láttára aztán a verekedő tábor szétfutott. E miatt állott Kati Petru a törvényszék előtt, mely a tegnapi tartott végtárgyalás eredményeképp őt szándékos emberölés kísérlete miatt egy évi börtönre ítélte, melyből vizsgálati fogsága által két hónapot kitöltöttnek vett. Vádlott védő és az ügyész felebbeztek.

TÁVIRATOK.

A király Budapesten.

Budapest, november 24. (Saját tud. táv.) A király holnap, szerdán, reggel 5 óra 40 perczkor Bécsből Budapestre érkezik. Két-három napig marad csak a magyar székes fővárosban, azután ismét visszautazik kíséretével együtt Bécsbe. Az udvartartás ma reggel érkezik meg. A hatalmas ládákat, kosarakat négy társzekér szállította fel a királyi palotába. Megérkeztek az udvari zsendárok is egy vonaton az udvari személyzettel.

Ismerkedés a szabadelvű pártban.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű pártban ma páratlan élénkség uralkodott. A párttagok csaknem teljes számmal gyültek egybe, annyira, hogy a különben óriási termék alig voltak képesek befogadni a nagy embertömeget. A kormány tagjai szintén teljes számban jelentek meg. Az ismerkedés az új tagokkal a legkedélyesebb hangulatban ment végbe.

Megtámadott mandátumok.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) Eddig a következő megválasztott képviselők ellen nyújtottak be petitiót: Biedermann szigetvári, Mezőssy nagy-kállói, Várossy csik-karcfalvi, Gajáry Odön csongrádi, Lukács miniszter egri és Kende mátészalkai képviselők mandátuma ellen.

Halottfosztogató orvos.

Budapest, november 24. (Saj. tud. táv.) Korotnai dr. bünpörében erélyesen folyik a vizsgálat. A vádlottat több ízben hallgattak már ki főleg az ellopott értéke megállapítása iránt. Eddig maga 17000 frt értékű tárgyaknak, készpénznek ellopását ismerte be. Patsu Miklós kérvényt nyújtott be a törvényszékhez, melyben a muzeum körüti házvétel megsemmisítését kéri.

Tüntető a királysértő mellett.

Szeged, november 24. (Saj. tud. táv.) A királysértésért elítelt Lepsényi mellett az államfogházból történt kiszabadulása alkalmából tudvalevőleg botrányos tüntetést rendeztek Hricsovszky zárdafőnök és Barta tanár. A két tüntető ellen megindított vizsgálat befejeztvén, a végtárgyalás ma tartatott meg, melyen Hricsovszkyt fölmentették Bartát 150 frt és Czibulkánét, a terenczrendiek szakácsneját 50 frt pénz bírságra ítélték.

Halál egy krajczárért.

Sajó-szt.-Péter, november 24. (Saj. tud. táv.) Egy női ruhába öltözött rabló egy öreg asszonyt rablási célból megtámadott s mert egy krajczárt talált nála, késével agyonszurkálta.

Kirabolt katonai pénztár.

Jászváros, nov. 24. (Saj. tud. táv.) Az itteni katonai kórház pénztárát, melyben több ezer frank és számos fontos okmány volt, kirabolták. A katonai és polgári hatóságok mindent megtesznek a tettesek kézrekerítésére.

Az utazó szerb király.

Bécs, november 24. (Saját tud. táv.) Sándor szerb király ma reggel 7 óra 20 perczkor a déli vasut gyorsvonalán Rómába utazott. A király kíséretében vannak többek közt Bolla ti belgrádi olasz ügyvivő és Pollió ezredes olasz katonai attaché. A pályaudvaron bucsuzásra megjelentek a király mellé diszszolgálatra rendelt tisztek, Szimics szerb követ, Hahn szerb főkonzul és az olasz követiség személyzete. A király a jelenlevőkhöz szívélyes szavakat intézett és különösen a diszszolgálatra rendelt tiszteknek mondott szívélyes köszönetet. Pontebában Bogics evics római szerb követ fogja a királyt várni.

Meggyilkolt bankár.

Boroszló, november 24. (Saj. tud. táv.) A »Schlesische Zeitung» jelenti: Kohner V. bankárt irodájában meggyilkolták és kirabolták. A rendőrség eddig három gyanús egyént fogott el, kiknél házkutatást tartottak.

Törökország felosztása.

London nov. 24. (Saj. tud. távirata.) Komolyan tartja magát itt az a hír, hogy a császár a német császárnak Törökország felosztásának tervét ajánlotta olyképen, hogy Oroszország kapná Kis-Azsiát, Ausztria-Magyarország Szalonikét, Franciaország Szíriát, Olaszország Albániát, Anglia Egyiptomot, Konstantinápoly pedig szabad kikötő maradna.

Rabszolgakereskedés.

London, november 24. (Saj. tud. táv.) Uj-Hebridából jelentik: A benszülötteket 6-10 font sterlingért eladják rabszolgáknak a hajókra, melyek tömve hagyják el a kikötőt.

Deljanis nyilatkozata Krétáról.

Athén, november 24. (Saj. tud. táv.) A görög miniszterelnök a költségvetés előterjesztésekor Krétáról is nyilatkozik, melynek sorsa mindig felkeltette a hellének rokonszenvét. Utalt a felkelés okaira és kifejtette, hogy a kormány a királylyal egyetértve járt el. A kormány kötelessége volt óhajait a nagyhatalmak politikájával összhangzásba hozni, mely az általános béke fenntartását czélozza. A krétiak törekvéseit becsüli és ezek megvalósítása elvégre is önmagától fog jönni.

Felfedezett anarchista szövetség.

Athén november 24. (Saj. tud. táv.) A patrisi rendőrségnek sikerült az ezen városban kinyomozott anarchista szövetség 8 tagját letartóztatni. Ezeket most bíróság elé állítják; a házkutatásnál több okmány is kézre került, melyekből kitűnik, hogy a szövetség a város több gazdag polgárának meggyilkolását határozta volt el.

A Lánchíd öngyilkosa.

Budapest, nov. 24. (Saj. tud. távirata.) Ma éjjel tájban egy uriasan öltözött ismeretlen térfin ugrott a Lánchídról a Dunába s a habok nyomtalanul elnyelték. Hogy ki és mi csoda volt az öngyilkos nem tudni, mert nem hagyott hátra semmit.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gazdasági tudósítás.

- Saját levelezőnkől -

Konop, november 24.

A múlt heti 6-8 fokos hideg csak három napig tartott, ismét megengyhült a levegő és éjjel-nappal esik az eső. A hegyipatakok megdagadtak minek folytán a Maros vizálása is emelkedett.

A kedvező időjárás következtében Aradmegyében az egész Marosvölgyben az őszi vetések egész szépen fejlődtek. Haragos zöld színük azt bizonyítja, hogy az idén mentek minden betegségtől és élősditől. A veszedelmes hesszeni légy teljesen elpusztult, a szőlőféreg és a kártékony ácsok kipusztultak.

Az őszi vetésű buza több helyen annyira kövér és erős, hogy még a hóesések előtt juhokat eresztenek reája. Az árpa a növésben megállapodott, 10-14 nap óta ugyszólván semmit sem haladt, valószínűleg a nedves idő van ártalmára. A rozs várakozáson föltűli, kitűnően csirázott, amiért is sürű a kelés.

A takarmány répa már elvan földelve, átlagos terméshozama kisholdanként 140-160 métermázsra. Mázsáját 40 karjczárjával veszik itt helyben. Az anyaszéna ára is emelkedett, mázsáját 1 frt 30 kr.-ért adogadják, a sarju 30-40 krral olcsóbb.

A tengeri morzsolása és annak forgatása igen sok dolgot ad, mert nagyon nedves, hamar penészedik. A szesz gyarak nem igen keresik, csak is a hízalók a togyasztók. 100 ziloját 2 frt 60-70 kron lehet venni. A kistermelők a még meglévő buzájukkal jó üzleteket csinálnak, mert annak az ára hamarosan 7 frt 6-80 krra szökött, a mi évek óta nem esett meg. A bekövetkezett rossz utak megnehezítik a buza elszállítását, már pedig a termelők teljes erővel oda iparkodnak, hogy a buzájukat most adhassák el, a mikor van egy kis ára, de hogy ismét százakat veszítsenek, mint ez-élelt néhány évvel.

A szőlő munkálatok már belettek fejezve. A cserveszők igen rosszak, sok venyege megvakult, többen a hamisított permetező anyagokban keresik az okot. A must reádesen forrott ki is kezd tisztulni. A cukor tartalom csekély volta eredményezte az idej gyöngyborokat, melyeknek hektoliterje 14-16 frtjával adatik el; a sertésvész egészen megszűnt.

Budapesti ár- és értéktőzsde.

- Gyenes Lajos szög jelentése. -

Budapest, november 24.

Gabonaüzlet: Buzát ma jól kiültak, a vételkedv szintén jó volt s az irányzat megszilárdult. Elkelt 85000 métermázs buza 5 krral drágábban.

Határidőüzlet: Amerikából ma igen sülárd árfolyamokat jelentettek, mire nálunk is tetemes sülárdssággal indult az üzlet s élénk vásárlási kedv mellett sülárd is maradt.

24rul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Ószi buza, Tavasszi buza, Buza május-juniusra, Tavasszi tengeri, Ószi tengeri, Tavasszi zab, Ószi zab, Tavasszi rozs, Ószi rozs, Tavasszi reपोze.

Értéktőzsde: Osekály forgalom mellett az árfolyamok csaknem változatlanok.

Zárul 12 órakor:

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Osztrák hitelrészvény, Magyar hitelrészvény, Osztrák államsvasut, Lombard, Jelzálog hitelbank, Rima-Murányi, Villamosvasut, Déli vasut.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

- November 23. -

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) - krig. Fialat nehéz (paronként 820 kilogrammon felőli sulyban) 64-58 krig. Fialat közép (paronként 251-320 kilogramm sulyban) - krig. Fialat könnyű (paronként 250 kilogrammig terjedő sulyban) - krig. (pár nként 400 kilogrammon felőli sulyban) - krig. Öreg közép (paronként 800-400 kilogramm sulyban) - krig. Közép (paronként 320-220 kilogramm sulyban) - krig. Könnyű (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) - krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogrammig terjedő sulyban) - krig. Sertés-létaszám: 1896. évi november hó 20-án volt késlet 6882 darab, 1896. évi november hó 21-én lehajtatott 238 darab, 1896. évi november hó 21-én elszállított 503 darab, 1896. évi november hó 23-án maradt készletben 6664 darab. - A hízott sertés ületirányzata: Változatlan.

Szészüzlet.

- November 24. -

Mai jegységeink: Készára nagyban nyers szesz 50 forint 50 krajczár, késznyber 51 forint - krajczár hordó mélik, per 100 liter 1/2 beleértve 35 frt fogyasztási adót. Szűtött moslók 5 frt 20 kr. métermázsánként.

Budapesti gabnatőzsde.

- Az »Aradi Közlöny» távirati tudósítása. -

Budapest, november 24. d. n. 5 óra.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Buza bálnási új, Buza tiszavidéki, Buza pestvidéki, Buza fejérmeg, el, Buza bácskai, Rozs új, elsőrendű, Rozs új, másodrendű, Arpa takarmány, Arpa égetni való.

Table with 2 columns: Item name and price range. Items include Arpa sörfőzdoi, Zab, Tengeri bálnási, Tengeri másnemű, Káposzta-repoze bálnási, Köles, Buza március-április, Buza szeptember-október, Buza május-junius, Rozs szeptember-október, Tengeri május-junius, Tengeri július-augusztus, Tengeri októberre, Zab március-április, Zab szeptember-október, Káposzta-repoze augusztus-szeptember.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1896. november 24.

Table with 2 columns: Item name and price. Items include Magyar aranyjárdék 4%, Magyar koronajárdék 4%, Magyar arany 4 1/2%, Magyar ezüst 4 1/2%, Magyar keleti vasut 1878., Magyar földterhermentesítési kötvény, Magyar italmegváltási kötvény, Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény, Magyar nyeremény-sorajegy kölöcső, Tiszaszabályozási és szegedi kölöcső, Osztrák papírdarab, Osztrák járadék ezüst, Osztrák járadék arany, Koronajárdék, 1860-iki államsorajegyek, Osztrák-magyar bankrészvény, Magyar hitelbank részvény, Osztrák hitelbank részvény.

Aradvárosi színház.

Bélet 54. szám. Bélet 54. szám.

Szerdán, 1896. évi november hó 25-én

A vigéczek

Fővárosi életkép dalokkal, 8 felvonásban. Irta: Kövesdi Albert. Zenéjét szötte: Barna Issó.

Kezdete 7 órakor.

IDEGENEK NEVSORA.

- November 24. -

Közpenti szálloda: Pollak Samu kereskedő, Makó. Braun Fülöp kereskedő és neje, Kisjenő. Baner Károly kereskedő, Budapest. Dr. Sailer Vilmos ügyvéd, B.-Csaba. Kovács Pál gazdatiszt, M.-Sulya. Brankovits Péter bérő, Karánsebes. Zeller Frigyes földbirtokos, Konop. Zeller Géza földbirtokos, Konop. Szlawick Ede gazdatiszt és neje, Tisza-Dob. Horváth Pál gazdatiszt és neje, Tisza-Dob. Dr. Trawnick József orvos és neje, Mocsanak. Fasco-Moys Sándor minisiteri tanácsos, Budapest. Löwinger Ignác bérő és leánya, Gurba.

Felölős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.

Dr. Keppich Jakab,

a budapesti Szent-Rókus kórház Poliklinika és a Stefánia gyermek-kórház v. gy. orvosa. 1898

Rendel: d. n. 8-9. d. n. 2-4.

Lakása Szabadságtér 9.

I-ső emelet.

Szegényeknek ingyen rendelés.

Dr. Deutsch Ignác,

a tiszti orvosi tanfolyamról visszatérve, orvosi gyakorlatát ismét megkezdette.

Lakása: Eötvös-utca 12. sz.

Rendel 2-4 óráig.

1114/1896.

Arverési hirdetményi kivonat.

A pécskai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Kneffel Károly és fia aradi végrehajtónak Scherer Péter ó pécskai lakos végrehajtást szenvedő elleni 145 frt tökévelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécskai kir. járásbírósa területén lévő Ó Pécskán fekvő, az Ó-pécskai 1511. sz. tjkvben A. I. 1-6. soroz. alatt foglalt ingatlanra az árverést 1108 frtban esenél megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi november hó 30-ik napján d. é. 10 órakor alulírott bíróság helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécskán, 1896. évi június hó 26-ik napján.

A pécskai kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Novák,

kir. járásbíró.

1685

Életnagyságn	Legszébb szabadkéz.
Árnykép	Legkedvesebb emlék
Képtarajzban.	Legalkalmasabb ajándék
	karácsony és újévré.

Egy legújabb módszer segítségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készítek művészes kiviteben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kohn Dávid, Budapest, Károly-körút 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

3447/1896. tk. sz.

1633

Arverési hirdetményi kivonat.

A battonyai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a battonyai takarékpénztár végrehajtónak Ursz György és Sztójka György végrehajtást szenvedő elleni 53 frt 03 kr. tökévelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a stégedi királyi törvényszék (a battonyai kir. járásbírósa) területén lévő a tornyai 116. sz. tjkvben Ursz György végrehajtást szenvedett jogán időközben Kreucsun Demeter tulajdonú irt +272. hrsz. ház hely, kert és 71. özszeirási számú házra 400 frtban, továbbá a tornyai 24. sz. tjkvben Sztójka György nevében álló +76. hrsz. belhely, kert és 28^a özszeirási számú ház 107 frtban az árverést 507 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi december hó 29-ik napján délelőtt 9 órakor Tornya község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 44 forintot és 10 forint 70 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. 60. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Battonyán, a kir. bíróság mint tkvi hatóságánál 1896. évi augusztus hó 6-án.

Hajagos,

kir. aljárásbíró.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala.

13871/1896. szám

Hirdetmény.

Közhírré tételik, hogy Arad város határában f. évi november hó 17-én egy drb pejszörü, jobb szemére vak, jobb füle hasított, hátán nyeregtöréses ló telfogatott.

Ha tulajdon jogát beigazolni képes tulajdonos f. évi december hó 9-ig nem jelentkezik, az állat mint gazdátlan jószág nyilvános árverésen el fog adatni.

Arad, 1896. november 19.

Kapitányi hivatal.

3244/1896. tkv.

1634

Arverési hirdetményi kivonat.

A világosi kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Eibesütz Adolf pankotai lakos végrehajtónak Agatstein József és neje Eibesner Johanna végrehajtást szenvedő elleni 95 frt tökévelés és ennek 1891. február 15. napjától járó 6% iránti végrehajtási ügyében (a világosi kir. járásbírósa) területén lévő Aradmegyében fekvő a világosi 963. sz. tjkvben az A. I. 3-4. sor (1456-1457) és 6123. hrsz. a. felvett 1102/1054. új özszeirásu beltelkes ház és kenderföld iránt ingatlanságra az árverést 699 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1896. évi december 11-ik napján délelőtt 10 órakor alulírt tkvi hivatali helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak, de Pless Mór világosi lakos által ígért 550 frton alul eladatni nem.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át vagyis 69 frt 90 krajczárt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Világoson, 1896. évi október hó 17-ik napján.

A világosi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Aknay Andor,

kir. járásbíró.

26112/1896.

Hirdetmény.

Miután a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XLIV. tv. cz. 39. § a értelmében a f. évi 4. ik adórészlet esedékességének határideje már lejárt, az adózók ezennel hirdetményileg is felhívattak, hogy a f. évi IV. ik adórészletet most már a késedelemi kamatok s esetleg intési díjjal együtt, nemkülönben netalán régebbi ipartestületi díj, egyházi adó, illeték, vízszabályozási költség, hadmentességi díj és útadó tartozásaikat azonnal fizessék be: mert ellenkező esetben a régebbi díj- és adótartozásaik azonnal, a f. évi 4-ik adórészlet pedig október hóban a késedelemi kamattal együtt végrehajtás útján a végrehajtási díjak felszámítása mellett fognak behajtatni és pedig oly módon, hogy a 4-ik adórészletre nézve november hó 24. től kezdve a zálogolás fog megejtetni, s a menyinyiben ennek daczára az adó, hadmentességi-díj és egyéb hátralék járulékaival együtt a zálogolás foganatosításától számítandó 15 nap alatt nem teljesítenék, a lefoglalt ingók nyilvános árverésen el fognak adatni.

Aradon, 1896. november hó 15.

A városi tanács

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája

Aradvármegye közigazgatási bizottságától.

2800/1896. sz. K. B.

Hirdetmény.

A nagyméltóságú kereskedelemügyi magy. kir. ministerium f. é. október hó 28. 63832/1896. sz. intézményével a m. kir. államvasutak igazgatóságának kérelmére az arad tövisi vonalon fekvő paulisi állomás kibővítéséhez szükséges földterületekre nézve a kisajátítási jogot az 1881. XLI. t. cz. -ban foglalt felhatalmazás alapján a m. kir. államvasutak részére megadván a kérdéses földterületek kisajátítását az idézett zörvény cikk értelmében elrendelte és utasította a vármegye közigazgatási bizottságát hogy az e végből szokásos eljárást a kisajátításról szóló törvény értelmében haladéktalanul foganatosítsa.

Ennek folytán s az 1881. XLI. t. c. 33. és következő §§-aiban foglaltak figyelemben tartásával a kisajátítási eljárása foganatosítására a vármegye alispánjának elnöklete alatt Baczó Frigyes kir. főmérnök és közigazgatási bizottsági tag, Csukay Sándor radnai járási főszolgabíró urak, mint bizottsági tagok és Dálnoki Nagy Lajos főjegyző mint jegyző küldetnek ki, határidőül a paulisi pályaháznál való találkozással 1896. évi december hó 12-ének d. é. fel 8 órája tüzetik ki, s az eljáráshoz a kir. kincstári alap érdekeltisége folytán az aradi m. kir. állami jószágigazgatóság, a lippai kir. kincstári főerdőhivatal, az aradi kincstári ügyészség, továbbá Paulis község képviselőtársaság, O- és Uj-Paulis községek előjárói, valamint Novák György Szicsán György, Szirái Vászta Igsea Péter, Avrami Nikulás, Jólcs Mihály, Petrák János örökösai s Tausig David paulisi lakosok mint tudva lévő érdekeltettek meghívattak.

Miről a küldöttség tagjai valamint a m. kir. államvasutak igazgatósága, továbbá az aradi magyar kir. államjóságigazgatóság, a lippai kincstári főerdőhivatal s az aradi kir. kincstári ügyészség közvetlenül, Paulis község előjárói pedig a radnai járás főszolgabírójának útján oly felhívással értesítettek hogy a m. kir. államvasutak igazgatósága által elkészített tervrajzot és özszeirást a tárgyalást megelőzőleg legalább 15 napig vagyis legkésőbb a folyó november hó 26-tól December hó 11-ig közzemlére tegyék ki s erről és a tárgyalás idejétől a fent elsorolt paulisi lakosokat, mint érdekeltet feleket a jelen hirdetmény kézbesítése a tudva nem levő netalán egyéb érdekelteteket pedig jelen hirdetmények kifüggesztés útján, s dobszó mellett és helyi szokásos egyéb módon való közlése útján értesítsék, azzal, hogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása lelett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekeltettek közül senki sem jelen meg.

Aradon, 1896. évi november 17-én

1629

Fabián,

főispán.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi Ministeriumnak 62862/1896. szám alatt kelt rendelete alapján közhírré tessük, hogy a csehországi cs. kir. helytartóság folyó évi szeptember hó 30-án kelt 154271 számú hirdetménye szerint Magyarország és Horvát Szlavonország területéről a leszurt sertések Rakovitz városba a folyó évi június hó 23-án kelt 48180 számú körrendeletben 475. sz. Allategységügyi Értesítőben) foglalt feltételek mellett bevihetők.

A városi tanács.